

POSUDEK

oponenta na bakalářskou práci

Studentka: Magdalena Dvořáková

Název práce: Pomoc a péče o propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody

Oponentka: Mgr. Tereza Cimrmannová, Ph.D.

Předložená bakalářská práce obsahuje sedmdesát stran autorského textu, který je doplněn pěti vhodně volenými přílohami. Práce je tvořena celkem třemi hlavními kapitolami. Studentka zvolila potřebné téma a absolvovala krátkodobou, ale jistě podnětnou praxi v příbramské věznicí. Dokladem dlouhodobého zájmu o zvolené téma je též exkurze do všehrdské věznice a dobrovolnická korespondence s vězni.

Slabší stránkou práce je formulace cílů. Cílem bakalářské práce by mělo být něco popsat, zjistit, analyzovat apod., výsledek by měl být uchopitelnější, přesnější, méně roztráštěný. Je účtyhodné poukazovat na palčivé problémy nebo „vybízet k nekončícím diskusím“, ale ne v kontextu psaní studentské práce, jejíž publikace se přímo nepředpokládá. Uznávám ale, že dobrou kvalitu textu se podařilo z velké části zachovat.

Obsah práce je logicky formulovaný a kompozičně vyvážený. Přínosem by bylo explicitně v něm uvést rozhovory.

V kapitole první se autorka věnuje důležitým aspektům výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody. Zvláštní pozornost zasluhuje přehledová kap. 1.1.3 o současném stavu vězeňství, uvedený graf ale působí nelogicky (z hlediska délky sloupců). Text je informačně bohatý, místy až příliš. Na některých místech by stačilo odkazovat; zvýšila by se tak čtivost a snížil místy předimenzovaný rozsah. Celá kapitola je ale dokladem vynikajícího přehledu studentky a zdařilým uvedením do problematiky.

Druhá kapitola je věnována sociální práci s danou cílovou skupinou. Autorka skvěle vystihla roli sociálního pracovníka a zdůraznila jeho vliv na kvalitu života osob ve výkonu trestu, respektive v kterékoli fázi trestního řízení. Výčet metod sociální práce je přehledný, odborně zdařilý. Podnětné jsou úvahy o kontrole a pomoci vzhledem ke zvolené cílové skupině. Pasáž o resocializaci je v pořádku, oceňuji uvedení zahraničních případů dobré praxe. Důležitý je i exkurz do oblasti sociálních služeb a sociálního zabezpečení (hmotné nouze). Patřičná pozornost je věnována zaměstnanosti a zadlužení propuštěných z výkonu trestu.

Ve třetí kapitole se autorka věnuje subjektům postpenitenciární péče, tj. různým složkám státní správy i neziskovému sektoru. Místy nelogické je řazení kapitol (sociální kurátoři a PMS by měly být popsány v rámci státních institucí). Velmi dobře je vystižen smysl nestátních neziskových organizací, nepřesně jsou ale pojaty změny dle nového občanského zákoníku – zavádějící je užitá terminologie v textu (např. „nově vzniklé o. s.“). Text je proložen citacemi z provedených strukturovaných rozhovorů, což zvyšuje jeho čtivost. Uvedené rozhovory jsou bezesporu kladem práce a dobře ilustrují celý text. Navíc ale skrývají významný potenciál, který nebyl využit. Stačilo by vylepšit metodologii a rozhovory systematicky zpracovat dle patřičné struktury výzkumu nebo šetření. Kvalita výsledků by tak byla vyšší. Uvedení plné verze rozhovorů bez hlubší analýzy je ale v bakalářské práci přijatelné. Vrcholem šetření je v ideálním případě rozsáhlá diskuse (srovnání teorie a praxe, legislativy a praxe, náměty, nápady na zlepšení stavu). Ta je částečně obsažena v Závěru, naopak v něm ale postrádám jeho povinné součásti – hlavně rekapitulaci cílů a jejich plnění.

Cíle v Závěru obsaženy jsou, ale v nepřesném znění. Chybně formulované cíle pokládám za největší problém, který bohužel v omezené míře ovlivnil kvalitu jinak velmi zdařilé práce. Správně formulované cíle by lépe formovaly tvar práce, nedovolily by přílišné „větvení témat“ a předimenzovaný rozsah, usnadnily by psaní. Studentka má bezesporu schopnost vytvářet text na úrovni magisterské práce (odborně i stylisticky), eliminací některých metodologických chyb by ale vyšetřila více času i sil na vlastní kreativní práci.

Odborná kompilace je na vysoké úrovni po stránce kvality a počtu užitých zdrojů. Následující chyby jsou méně závažné, do budoucna nebude problém je odstranit:

- nejednotnost bibliografického zápisu (s. 34, 37 aj.)
- chybné užívání předložky „In“ v odkazech
- chybějící zdroje v soupisu (Krebs, 2007, Zehr, 2001)
- užívání starších zdrojů u aktuálních témat (Krebs, 2007 – lépe citovat ze zákonů)
- chybný bibliografický zápis u některých periodik
- místy nejasné autorství myšlenek (s. 37)
- tučné zvýrazňování (v méně členitém a více zacíleném textu by nebylo třeba)
- stylistické zbytečnosti typu „co se týče“, „odsedět ve vězení“ apod.
- pravopisné chyby (ojediněle)

Závěr:

I přes výše uvedené nedostatky hodnotím bakalářskou práci Magdaleny Dvořákové jako vynikající. Studentka zvolila skvělé téma, věnovala se mu na základě vlastní odborné praxe, prokázala nevšední přehled a odbornost. Práce je psána s nadšením. Zvláště oceňuji etické aspekty textu, studentčino citlivé vnímání životních příběhů cílové skupiny a snahu eliminovat předsudečné smýšlení ve společnosti.

Navrhovaný stupeň hodnocení: výborně

Podněty k obhajobě:

1. Uveďte příklad z praxe, kdy byl použit výkon trestu odnětí svobody nepodmíněně, přičemž vhodnější by byl trest alternativní.
2. Daňoví poplatníci často kritizují, že z jejich daní jsou živeni odsouzení ve výkonu trestu. Jak je to s úhradami ve výkonu trestu ze strany vězňů a jak to souvisí s otázkou jejich zadlužení?

V Praze dne 31. května 2014

T. Cimrmannová